

Адет-төре

Хычинни байрамы

КъМР-ни Миллет библиотекасына техника бёлюмю кырап, «Миллет байрамы, адет - төрөле - халкыны байлыкы» деген программаны чеклеринде «Хычинни байрамы» болганды. Анда, малкарлыланы, кырачыайланы, адыланы, догерилени эм орусуланы хычинлери (пирогларны) юсюнден айтыр, ары келгенли ол бурунгу төрөли азыккы бла да сыйлагандыла.

Жыйлынуу бардырган Марина Бештөева алгач кыайсы халкыны да аш - азыккы төрөлери юсю бла кеп зат бирлери болгунун, хар байрамга ачы азыккыла, ичерикле алгачдан окуна хаарылаганларын белгилегенди. Сора сөз Бетуганова Алёнага берилгенди. Ол, кесини докладын бурун заманадан баш-

адыла, бирле уа, төбөн жанларын кетюроп, тылы да алай кетюролюрюн тилегенди. Ызын бла Алёна адыла пирогну ичине хар торло кететини, жемини, варенаны, этни да салгыларын, заман бара - бара, аладан бир кыауму унутулганын да айтханды. Ол санда кыдуору бла этилен пирог.

Елена Барышева уа бурун-



Абдулаланы Марина хычинни юсюнден айтды.

рецептте кере бишгеринди пирогун. Аны уа кыччуу, жууккыла жыйылп ашагандыла. Туугун кюнөн белгилегенге уа жоюзом салынганы хаазрлагандыла. Аны ол адамна башында сымдаргандыла, ары келгенге уа, жерге тегюлген жоюзомлени жыйыл, аланы байлыккы, монгулккы белгисине санап, юйлерине элптерге итингерлерин билдиргенди Барышева.

Бетуганова Алёнаы экинчи доклады адыланы долонлери (пирогларны) аталганды. Ол кеп сөзюлю туююл эди. Аланы чогондюр башдан, хырдан, бишаккыдан, бишаккы бла картотфан эттенерин айтханды. Бир кыыйнылгандан сора, оч пирог этип, аланы ашахтандан сора энди алай ачылуу ич болмазын тилегенди.

Малкар хычинлени юспердин Абдулаланы Маринаны доклады барындан да толугу, шартладан бай эди. Ол да алгач, бурун заманга ас буруп, хычин эртенден бери саклангандан азыккы болмазын чертенди. Аны төгөрөк формасы Баш Тейри - Кюннге - аталганы бла байламдыла. Бөрөккени уа, жарты айга ушатып, аны хурметине атагандыла.

Хычинлени базыккылары 3-8 сантиметрге жеткенди. Жуккыла уа ала арта болгандыла. Марина да, малкарлыла оч хычин этген төрө болганын айтып, аланы төртте кескендеринде, онекиге жетгени жалны айлырны келтиргени билдиргенди.

Дагында ол Чмедзени «Голубячкины юсюнден жазганын, анда таулу тиширула биширген



Къонаккыла да сыйлагандыла.

лап, пирогну төгөрөккенин жашуу бла байлаганды, аны юзюмлеи барып турганын черте. Пирог «пир» деген сөздөн кыралды. Алай бла аны улуу байрамда этилгени ачыкканды.

Сөзүсү, хар кыайда да пирогта усталта болгандыла. Тишируулары кескенин жашырынкылары да бар эди. Бирле тылыни басаардан алгач полну сыйлагы-

ИНТЕРВЬЮ

«Манга йннанганданы сокыурандырырга эркинлигим жокъду»

КъМКУ-Уну медицина колледжини студенткасы Алёна Залина Россейни докладын анда шахарда бардырылгын биринчилеге суур катарында (178 кг.) хорлаганды. Таулу кызын жетишимди аны кесини фахмузунан сора да, тренерлерини - Мухамед Емужевни эм Марин Камбиовни кыыйнарны улуугу.



Аталгын турнирде алганма.

«Аман, алай ол телефонду алгандан сора атечим Мадинага селешем, ол асыры кыуангандан, жипил кыалгын эди. Колледжде усталарым, тренерлерим, адам-анам, эгечлерим, тенгелерим барсы да саккыла эдиле бу хормалым!»

«Ненча жыл болады сен дэздо бол кыайың?»
«Юч жыл. Телевизорда жангы спорт комплекш ишленгенин юсюнден сюжет керегенин сора, анам бла ары барып, заллага кыраибым. Татамини, дозистостени керенимде, спортну не торлосо бла кюреширгими анылгандын эдим. Биринчи кыайда оч кере жаруу эте эдик, арта - төрт, ызы бла беш. Эришлени алында соллу кюндөн кыалган кондеде эки сагыт бла жарым барады жаруу.

«Кызы бла докюм бир бирлерине келишмеген суура»
«Сабийлигимде, жулдус учханын керемет. «Вран болайым, врач болбайым», дечуо эдим. Анам парварга окуганды, алай ол пар заманында доктор болугура жат этгенди. Спорт да, медицина да жогериге сыйынадыла, бири бирин кыстагасла соймейме.

«Юйор кыргарга уа бармыды акылкың?»
«Угач, билемэ эртгенди, манга 27 марта толугура онгизик жыл. Шендю окуу бла спорттун заманымы алганма, эсимди да билегенге. «Келе жорешимде спорт бла хорлаганын уа бек адыла. Быйла да бир хашырым, таша зат болгун сунама?»

«Угач, келишедиле. Дзодода ургын - тойгон тежика жокъду, ачымай, сени бла эриширге чыккын адам аз да жангырманды, аны бла хайырланчыл, арак-асына салгас»
Спорт - сейрик дундыла, кыуанчландан толгын, кеп затха юйретиди адамны, кюч-кырау береди. Биринчи тутушууда хорлаган, кесини жылас, майдал алмазгыкыны бисонг да, кыты тутушуда, бир бирде уа тын хорлап барганын, улуу келтирик этип, хорлатып кыярга болгас.

«Юйор кыргарга уа бармыды акылкың?»
«Угач, билемэ эртгенди, манга 27 марта толугура онгизик жыл. Шендю окуу бла спорттун заманымы алганма, эсимди да билегенге. «Келе жорешимде спорт бла хорлаганын уа бек адыла. Быйла да бир хашырым, таша зат болгун сунама?»

ДЗОДО

Лондонга путёвкала ючюн эриширикдиле

Апрелнин ахырында Челябинск шахарда «Трактор» аренына татаминда дзодон Европаны эчини эм командала чемпионатлары өткеридиле.

Кыхтан спортчуга 180 рейтинг балл саналганды, «киомшо ючюн» 108 эм «доммак» ючюн да 72, Россейни эчини эм командала чемпионатлары өткеридиле.

КъМР-ни Спорт, туризм эм куюртлу министрствосуну пресслужбасындан билдиргендерине кере, кыралыны жыйымдакы коммандасыны кыуумна бизни республикадан Мурат Кодзюков (70кг.), Алим Гаданов (60кг.) иривиле. Дагында

ол кыуумуга Мурат Хабириров да кышулууга болгукчу. Аны ючюн аны ичине ахырында Сарвадова Бардырылгыз дуняны кубогунда жетишимли эриширге керек болгукчу.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактор АТЛАЯНЫ Жамал</p> <p>РЕДКОЛЛЕГИЯ: БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору оруубасары), КЪОНАКЛАНЫ Хасан (баш редактору оруубасары), АЛИКАЛАНЫ Владимир, БИТТИРЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууялы секретары).</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редатору приемный - 42-43-01. Баш редактору оруубасарлары - 42-38-21, 47-26-22. Жууялы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корреспондент - 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЈАНЫ БЕНОМЛЕРИ: Жамауат-политика бёлюм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бёлюм - 42-66-73. Кулауат бёлюм - 42-75-82, 42-68-72. Социаллык политика бёлюм - 42-66-76, 47-27-59. Жангылыкка эм спорт бёлюм - 47-26-39, 42-66-71. Нысман эм рескэма бёлюм - 42-37-94. Тилмаччы бёлюм - 47-31-28. Сураат алычууда - 42-75-82, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 47-26-28, 42-39-65.</p>	<p>Редация авторла бла кылагыт жорюмдейди. Келегез жазылгачы рецензия этилмейди эм ала артка кыайгармайдыла.</p> <p>Газетте басылганын материалды айттылган оюмла редакцияны оюму бла келишмеге болгукчула. Адыла атылганын хар зат ючюн Россей Федерацияны Басмаа юсюндеде законна тиийишликте материалны авторлары келери жууялымыла.</p> <p>Редация авторлардан 400 габит тигенди (машичка бла жазылган 5-6 бет) кеню аймады.</p> <p>Газет Басмаа эм асылды информацияны эркинликтерин куюруугу жаны бла Кыабарты-Малкар регион инспекцияны 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.</p> <p>Регистрацион номер — 0066. Индекс — 51532</p>	<p>Газетин басмага КъМР-ин Асылды информация орнана жаны бла кылар комитетини компьютер сулбасын хазыр этгенди.</p> <p>Газет «Тетраграф» ООУ-ну типотрафиясында басмагандыла. Нальчик шахар, Ленин аглы проспект, 33</p> <p>Газетини мелерине тапдыруу ючюн КъМР-ин почта сызыны федералык Управленисны жууялыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</p> <p>Газетини рознишга салгу ючюн КъМР-ин «Роспечать» акционер обществосу жууялыды. Телефон: 42-69-34</p>	<p>Номерге графикте кере 19,00 сагытта кыол салында. 20,00 сагытта кыол салынганды.</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГАНЫЛА: Моккыялы Зуухура - дежурный редактор; Кетеничяны Зульфия - жууялы секретары оруубасары; Рахайяны Джемали (3,4-чю бетле), Зезаланы Лида (1,2-чю бетле) - корреспондент.</p> <p>Тиража 3250 экз. Заказ № 756</p> <p>360000, Нальчик шахар, Ленин аглы проспект, 33 электрон почта: ebor_50@mail.ru</p>
---	--	--	---	---

Бушуу

Халккына тюз ниет бла кыуллук этгенди

Ингуш Республикада жамауат кыуллукчу, жазычу, журналист Аюшев Султан Юсупович бу кондеде дуниядан кетгенин юсюнден Кыабарты-Малкарны Жазычуларыно союзу, бушуу этип, билдирди.



Султан Аюшев 1927 жылда 1-чи майда Ингуш автоном областны Назран району Сурахчи элинде тууганды. Ол кесини өмюрюнде халккына тюз ниет бла кыуллук этгенди, торлю-торлю жөрөлдө бет жарыккыла урунганды, культураны айнатыуга улуу кыыйн салганды, аспамлы информация органда ишле, кишилик, фахмустан да керегетгенди.

Султан Аюшев 1927 жылда 1-чи майда Ингуш автоном областны Назран району Сурахчи элинде тууганды. Ол кесини өмюрюнде халккына тюз ниет бла кыуллук этгенди, торлю-торлю жөрөлдө бет жарыккыла урунганды, культураны айнатыуга улуу кыыйн салганды, аспамлы информация органда ишле, кишилик, фахмустан да керегетгенди.

Юрениуге

Жаз башы кезиге хазырлангандыла

РФ-ни МЧС-ини КъМР-де Баш управленисын да жаз башында аму кетюролгондө кыыйн болумланы кетериу бла байламлы оперативный штабын бла кыаууму юйрениуери болганды.



Управленины ишчилери алага берилген борчлары кылай тамамлагандыларына кыарга МЧС-ини Север Кавказда регион арасындан офицерде да келген эдиле. Ала табиगत эм технокенный кыыйн болумланы кетериуде эчнн состав биригип ишлегендери эчнн эс бургандыла.



Мурат АПАХИХОВ. РФ-ни МЧС-ини КъМР-де Баш управленисын пресслужбасы.

КъМР-ни прокуратурында

Аманлыккы башын жапханла

Нальчик шахарны прокуратура «Донание эм следствие органды аманлыккычылыгыны юсюнден билдирүүлени алган, регистрация этген эм алага кере иш бардырган кезеге - Прокурор надзорну кыууану эм законланы толтуруу юсюнден» РФ-ни Генералык прокуроуру 2011 жылда 5-чи сентябрден буруйругу изилелерин толтура туруп РФ-ни МВД-сыны Нальчикде Управленисында ишленгенин бир бирлери аны сангасла кыаргандылары, бет жарыккыла толтурууга тиийишлик магына бермегенлери ачыкканды. Ол а адамны

эркинликлери, законлу сейрилерине чюйре келди. Аны алыгыгына быйла бир шарт окуна шактылык эткериди. В.В. Яровенко багысы 1500 сом турган сотовый телефону эм 200 сом урлангандыны юсюнден полицияга барып тарыкканды. Анда уа ич ишлени ол тамангаман кыуллукчулары заявленисында урланган телефону багысын аз этип керегетюрюн изилегенди. Алай бла таргыууну законга тиийишликке регистрация этерге унамагандыла, угуловый иш ачылмазга болмачы оуу бла чекленгенди. Нальчикки

прокуратурасы аны терге санганды эм угуловый иш ачылары излегенди. Россейни МВД-сыны Нальчикде управленисын белгиле болмаган кыуллукчулары РФ-ни Угуловый кодексини 285-чи статьясыны 1-чи кесегине кере аманлык этгенлери кюрюноп турады. Аны юсюнден материал РФ-ни Следствени комитетини КъМР-де Следствени управленисын Нальчикде следствие бёлюмине жиберилгенди. Анда уа полицияны белгисиз куулукчулары угуловый амалькы этгенлери тиийишлик багы бичилири ишкесиди.

Жол

Биреуну хатасындан кеп адам ачыганды

2012 жылда 19-чу марта сагыт 7-ден 25 минут озуп «Кавказ» федералый жолда болгын улуу аварияда кеп адам ачыганды. Адыгеда кашаган адам, ГАЗ-3110 автомашинаны водители, жолду чюрюнү жоруккыларына бу-

зуклыккы этип, ГАЗ-2107 автомашына бла кыагышханды. Алайды эи водитель да эм ГАЗ-2107 автомашында 22-жыллык кызы өлгенди. Аладан сора да, ол автомашында болгын пассажир Нальчикде больницада ауушканды. Башкада эки

автомашыны 2 пассажири да кылуу тапхандыла, алага медицина болушук этилгенди. ГАЗ-3110 автомашыны водители эм пассажири Ингушетиандыла. Бу сагытта авария кылай болганы тинтиле турады.